

Түк

КУПИТИ

Законослухняна особина Давид сумлінно працює на благо Імперії в телецентрі, допомагаючи створювати новинний продукт, який повинні регулярно споживати всі представники ІІПопуляції. Давид - гвинтик у нещадній машині пропаганди - потрапляє у вир подій, які не лише ставлять під сумнів досконалість імперського ладу, але й загрожують усьому людству.

“Що то за пишний роман, отой «ТҮК»!
Яке сильне враження справив він на мене.
Які ситуації, яка фантазія! Завжди мені її бракувало в нашому письменстві.
Щодо самого характеру Давида, то, даруйте, я не сподівалась від імперця такої
справжності і ліричності. Але ще більшою і виразнішою, на моє глибоке
переконання, є ота співачка Джаззі. Який типаж, особистість, жінка!
Читаючи, я раз у раз покликувала в думці: «Браво, панно Джаззі!».

Автора мусять добре лаяти окремі читачі, бо вони не звикли, коли «ось так».
Не думайте, однак, що і я бачу в романі «щось такого». Найсильніші місця
подібні до fortissimo доброго піаніста, що ніколи не буває різке.

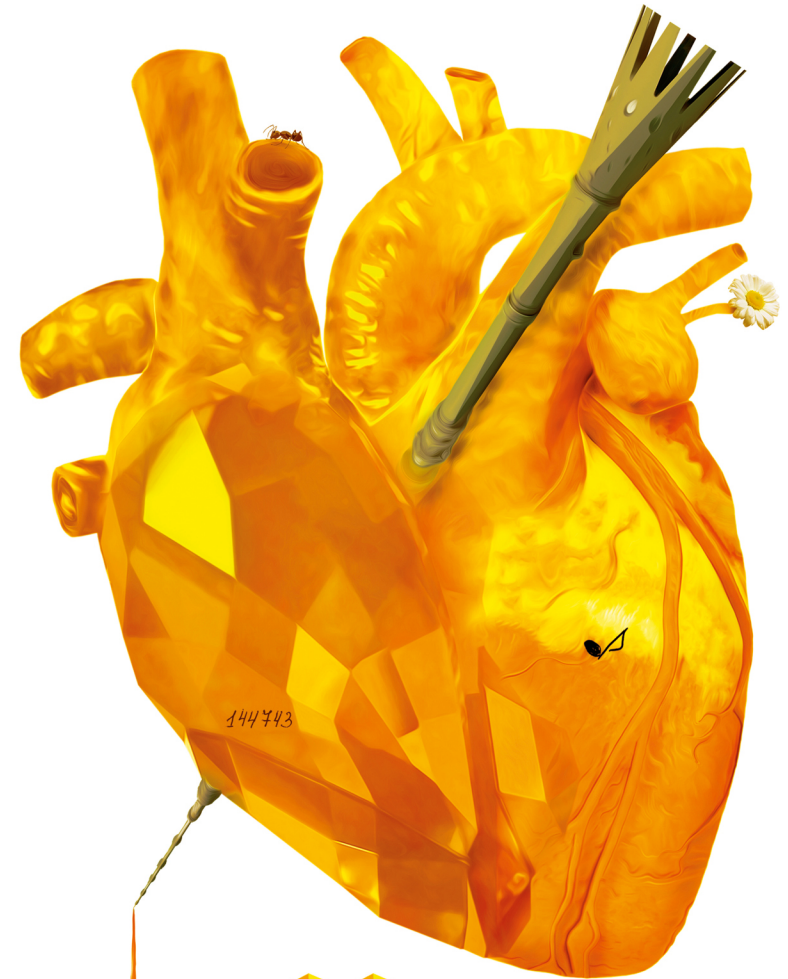
Окремо порадували кілька віршованих рядочків. Мені сказали, поезія зараз
майже нікому не потрібна. Але автор спробував віршувати; вдячна.
Якби тепер тут був хтось та ще й хтось, вони взяли б «ТҮК» і разом почитали б.
Але нічого, бо хтось комусь потім цю книжку подарує”.

Леся Українка

поетеса, драматургиня,
перекладачка, фольклористка,
культурна діячка

АРТ АНТОНЯН

TÜK

TÜK

АРТ АНТОНЯН

Арт Антонян

TÜK

ВИДАВНИЦТВО

УДК 82-3
А 72

Антонян Арт

ТЇК : роман / Арт Антонян. – Чернівці : Книги – XXI, 2022. – 528 с.

ISBN 978-617-614-360-4

їПопуляція давно втратила людську подобу. У світі особин серцебиття – злочин, страшна недуга. Тотальні заборони оголосили абсолютною свободою, любов до батьківщини замінив агресивний політичний мілітаризм, домашніх улюбленців – роботварини, створені задля вправління їхніх господарів у вишуканому садизмі. Правосуддя довершили, передавши до рук прекрасних, але безжальних Аїфродіт. Ідеальним суспільством керують ньЇзруми. На шляху до бездоганного порядку стоїть лише Herz-тероризм, що виник унаслідок глобальної серцевої пандемії.

Законослухняна особина Давид сумлінно працює на благо Їмперії в телецентрі, допомагаючи створювати новинний продукт, який повинні регулярно споживати всі представники їПопуляції. Давид – гвинтик у нещадній машині пропаганди – потрапляє у вир подій, які не лише ставлять під сумнів досконалість їмперського ладу, але й загрожують усьому людству.

Усі права застережено. Жодну частину цього видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва.

ISBN 978-617-614-360-4

© Книги – XXI, 2022
© Арт Антонян, 2022, текст
© Анна Стьопіна, 2022, обкладинка

Епізод 1

Публічна стіна

Постійному та плідному добру повинна
протистояти повільна і наполеглива праця:
не для того, щоб знищити його,
але для того, щоб воно нас не здолало.

Луцій Анней Сенека –
філософ, поет, державний діяч

Оглушлива сирена вирвалася з динаміків. Дотримуючись правил, співробітники негайно залізли під столи. Тривога заскочила Давида біля скляної стіни, крізь яку він бачив, як стражі режиму в зеленій формі висипаються з Телецентру і та прилеглих будівель. Наче стривожені мурахи, зелені чоловічки бігали в різні боки, брязкаючи зброєю і спорядженням. Їхня кількість поступово зростала. Перед будівлею, явно за командою, правоохоронці розділилися на організовані групи. Цілячись автоматами навсібіч в очікуванні потенційного ворога, вони рушили до телевізійної вежі. Перед ними стояла одна задача – захист Голки. Телевежа була настільки високою, що в похмуру погоду, як-от зараз, шестиповерхова верхівка капсульної форми з тридцятиметровим вістрям-флагштоком розчинялася десь у хмарах.

Давида занудило. Звук сирени зводив з розуму. «Über! За ким вони прийдуть цього разу? Über!» – Давид заплющив очі, міцно притис долоні до вух. Не допомогло, навіть погіршало. Молодий чоловік відвернувся від скляної стіни та забився глибше під стіл. Запахло розігрітим металом, у роті з'явився характерний присмак. Давида скрутив гострий, нестерпний біль у шлунку. Його знудило на дроти. «Über! Кого вони заберуть? Über!» Тремтіння пробігло тілом. Почулися важкі звуки військових берців. Безсумнівно, крокували до них в офіс. Давид підповз до краю столу, щоби подивитися на входні двері. В офіс увірвалися три зелених чоловічки. За ними в офісний

---

* Über – над, понад, вищий, зверху, верхній, найкращий (нім.).

простір впливла прекрасна Афродіта 487892789399 – машина правосуддя останньої моделі. Давид, похоловши від страху, відповз назад у кут. Сирена замовкла. Через перегородки було чутно важке дихання колег.

– Über! Залишаємося на своїх місцях! – пролунав наказ стража. – Невиконання призведе до негайної ліквідації. Über!

Звуки кроків пролунали зовсім поруч. Металічний присмак посилювався. З рота неконтрольовано потекла піною слина. Зелені чоловічки та машина правосуддя зупинилися одразу за перегородкою Давидового столу.

– Über! Що я зробив?.. Über! – слабо пробурмотів Роберт, його голос зривався.

Стражі правопорядку витягли чоловіка з-під столу за ноги. Він заверещав.

– Über! Я ненавмисно, клянусь Великим! Я не хотів... Über! – заривав Роберт.

– Über! Закриваємо ротовий отвір, – холодно наказав військовий. – Підіймаємося на ноги обличчям до Афродіти. Über!

Схлипаючи, чоловік підвівся. Блідий, як небіжчик, він боявся поглянути в обличчя машини правосуддя. Воно безперервно трансформувалося. Мікрочастинки та волокна, з яких складалося її тіло, змінювали форму залежно від загального інформаційного поля, психологічної атмосфери, а також тематики справи, що розглядалася, і від застосовуваних у справі статей Кодексу Імперії. Іноді навіть від біографії підсудного. Міміка Афродіти майже завжди демонструвала добро, від якого, щоправда, німіли кінцівки та дзвеніло у вухах. Її обличчя викликало тваринний страх ще й тому, що на ньому не було очей. Це, за інструкцією, гарантувало справедливість і неупередженість ухвалених Афродітою рішень.

– Über! Öсобина, – розпливаючись в усмішці, вимовила машина правосуддя, – звинувачується в екстремізмі та патологічному цифровому прагненні нашкодити Великому Вождю. Сорок дві хвилини тому öсобина поставила лайк під знущальним мемом, який принижує гідність лідера Ûмперії. З огляду на два зроблених раніше попередження: перше – за пропущену месу-тренінг про користь і необхідність самопожертви заради блага Ûмперії; друге – за відсутність усмішки та радісного настрою під час оголошення чергової перемоги Ûмперії над загальнодержавним ворогом, – засуджую до ліквідації шляхом лайка в серце. Öсобині надається право виголосити останнє слово. Über! – Äфродіта злегка повернула голову праворуч, на її обличчі з’явилися собачі риси.

– Über! Я... ні-ні-ні... – затинався і плювався чоловік, йому заважала слина. – Не винен. Ви-ви-вибачте мені. Über! – благаючи, плакав Роберт. – Über! У мене просто зіскочив палець. Я не помітив, як лайкнув цей ме-ме-мем. Über!

– Über! Öсобина вимовила сорок чотири склади та справила неконтрольоване сечовипускання. Über! – бездушно продзвеніла Äфродіта у відповідь.

Машина правосуддя різко витягла вперед руку. Долоня трансформувалася в розпечене серце. Помаранчева іскра, звучно зашипівши, впала на підлогу. Роберт не встиг навіть відвернутися. Äфродіта блискавичним ударом пропалила його груди. Наскрізна діра в місці, де ще секунду тому було його серце, випустила хмару пари. Запах горілого м’яса вдарив у ніс. Давида знову вирвало.

– Über! Правосуддя Ûмперії здійснилося. Справедливість Великого затріумфувала. Баланс відновлено, – спокійно промовила Äфродіта, віддаляючись. – Кожну öсобину в цьому

просторі необхідно профілактично покарати застережливим погладжуванням по голові. Über!

Машина правосуддя залишила офіс. Зелені чоловічки ді-стали балончики й розприскали щось на тіло Роберта. Воно почало танути. Незабаром залишилася лише желейна калюжка, яку прибиральниця поспіхом прибрала за допомогою заздалегідь підготовленого м'ячючого пилотяга – ні сліду, ні, слава богу, запаху.

– Über! Робоче місце готове для наступного працівника. Über! – прибиральниця спішно вибігла з приміщення.

– Über! Виходимо з укриття і стоїмо струнко! Über! – голосно прогарчав страж.

Давид виповз з-під столу. Запаморочення пройшло так само раптово, як з'явилося. Слиновиділення більше не заважало дихати. Але нудота поки не відступала. Зелені чоловічки пробігли рядами, зупиняючись перед кожним співробітником, щоб погладити три рази по голові. Перегладивши всіх осіб, військові залишили офіс. Останній із них, перш ніж вийти, прокричав:

– Über! Можемо повторити! Über! – він пильно стежив за реакцією працівників телецентру.

– Über! Можемо повторити! Über! – як один, крикнули телевізійники у відповідь, після чого зелений чоловічок пішов.

– Über! Увага! – заскрипів гучномовець голосом начальника. – Оголошую «щасливу годину»! В особи́ни, – після ліквідації заборонялося вимовляти імена страчених, – сьогодні день народження... Був... Торт, вино і бутерброди в північному крилі офісу. Явка обов'язкова! Не забудьте про усмішки. Вітаю із закінченням робочого дня! Über!

Ліжко та порожній книжковий стелаж навпроти, який відокремлював спальну зону від кухні, кілька шаф з полицями, панель для готування, мініхолодильник, стіл і два стільці. У квартирі-студії Давида майже не було зайвих речей. Окремо розташовувалися крихітна ванна з туалетом і ще один обов'язковий атрибут сучасного житла – ньЎзрум. Попри скромні розміри житла, інтерактивна новинна кімната займала третину від загальної площі квартири. Зайшовши в ньЎзрум, особина потрапляла всередину екранної кулі. Вмонтовані в стінки сфери Екрани об'єднувалися в єдиний їСкрін. У центрі – інтерактивне крісло, що оберталося в усі можливі сторони, дозволяючи повністю, душею і тілом, занурити глядача в новинний потік. НьЎзрум проектував на свої Екрани теле- і радіоефіри, дані з інтернет-мережі, цитував газетні шпальти, а також повідомлення особливої їмперської важливості.

Давид прийшов додому перед початком комендантської години. Їх періодично вводили та скасовували. Щоразу доводилося перевіряти й уточнювати час, у який діяла заборона. «Особини зобов'язані перебувати за місцем реєстрації в разі введення комендантської години», – йшлося в законі. Якщо особина не могла дістатися додому вчасно або їй з яких-небудь причин належало переночувати в іншому місці, необхідно було заздалегідь надіслати повідомлення з пояснювальною запискою до підрозділу з контролю за міграцією осіб. У разі затримання на порушника чекало десятиденне ув'язнення або попередження терміном на один рік. Накопичення кількох попереджень з різних приводів загрожувало великими неприємностями.

У Кодексі Ёмперії вже містилося 52 639 заборон. І їхня кількість невпинно зростала. Все почалося із заборони № 1:

«Заборонити на території держави природне явище – веселку – і всіляку її пропаганду. У разі незаконного виникнення веселки в атмосферних шарах законотворча особина зобов'язана її ігнорувати. Штучне відтворення за допомогою підручних засобів суворо карається залежно від обтяжувальних обставин. Батьків, діти яких намалюють веселку, штрафуватимуть та піддаватимуть суспільно-виховній критиці. Порушник вказаної заборони, крім відбутися основного покарання, яке призначає суддя, зобов'язаний публічно покласти до статуї імперської богині моралі Мілонії Бурзької п'ятдесят п'ять добірних троянд, пофарбованих у чорне і біле, і перевести на рахунки поліції моралі (козачого полку або відділу віруючих) двотижневу заробітну плату».

Профільний комітет урядушої партії імРодіна (імР, НадРодіна) зі старанністю, якій можна позаздрити, вносив на розгляд Великого Вождя все більше і більше поправок до Кодексу держави. Іноді лідер показово відхиляв заборону, висловлюючи у такий спосіб свою турботу про популяцію. Про це щоразу докладно розповідали всі засоби масової інформації імперії: телеканал «Єдиний Правдивий» (ЄП), радіо «Імперська Хвиля» (імХ), газета «Вселенська Правда» (ВП) та інтернет. Ось лише тиждень тому Великий Вождь відхилив заборону «відчувати тепло, коли особина перебуває під прямим сонячним промінням», чим значно полегшив життя імПопуляції. Це враз позитивно позначилося на його рейтингу, що постійно зростав.

Окрім заборон, у Кодексі імперії, звичайно ж, прописали права й обов'язки осібин. Наприклад, право відмовлятися від матеріальних благ на користь імРодіни та держави. Про осібин, які скористалися ним, розповідали в місцевих новинах,

їхні фотографії з'являлися на електронних дошках пошани (в кожному дворі була така). Або ж право на підтримку партії Великого Вождя на виборах. У бюлетенях завжди були присутні дві позиції: «голосую за ÛР» або «нічого не розумію в політиці». На виборах їмператора – аналогічно. Особливою ознакою демократії, якою пишалася Ёмперія, було «право особи критикувати владу та її представників два рази на місяць на кухні, у вітальні (за відсутності гостей) і в підвальному приміщенні». Існували навіть так звані біологічно-екзистенційні права: «Кожна особина має право дихати, виробляючи бажану кількість вдихів і видихів на хвилину, з моменту народження до моменту смерті»; також, наприклад, Ёмперія стоїчно відстоювала право кожної особи на земне тяжіння.

Серед численних стратегічно важливих обов'язків були позначені розмноження і «щоденне поглинання новинного продукту “Єдиного Правдивого”, починаючи з 16 років». Навіть для осіб молодшого віку розробили спеціальні форми програм, обов'язковість яких, треба сказати, не регламентувалася законом. Однак батьків заохочували дотримуватися суворих норм і рекомендацій.

Давид працював на телеканалі ЄП. Відповідно до закону, «працівники телеіндустрії мали право на спрощений режим споживання новинного продукту – раз на сім днів». Оскільки цього тижня він ще не дивився новини, то, повернувшись додому, передусім вирушив у ньЇзрум. Давид сів у крісло, закріпив металевий фіксатор тіла і натиснув на віртуальну кнопку активації. У темній кулі замиготіла фраза: «Увага! Для підтримки якості й ефективності обслуговування перегляд може бути записаний. Приємного поглинання!».

– Über! Вітаю, в ефірі «Час Ёмперії»! У студії Андрій Лінг. Сьогодні у випуску: Herz* -терористи напали на мирну демонстрацію обожнювачів Ёмперії – є поранені та загиблі; на нейтральній території в Каталонії багатотисячний потік біженців розтягнувся на кілометри, ситуація досягла точки неповернення; від руйнівного тайфуну в Мітраафі постраждало близько півтора мільйона осіб; Ёмперія перегнала Unaci6n в економічному зростанні, ставши державою номер один у світі; ёмперські вчені на порозі унікального відкриття, вони врятовують населення планети від духовного голоду; Великий Вождь знову поговорить з населенням – наближається «Прямий сеанс правди». Про ці та інші новини прямо зараз. Über!

НьЁзрум з чіткою періодичністю – кожні тридцять хвилин – вдень і вночі надавав свіжий новинний продукт. Голка давно стала одним із головних символів Ёмперії – найбільшої на планеті країни, що займала 46 % поверхні Землі. Сигнал вежі доходив до найвіддаленіших і важкодоступних місць. ёПопуляція – понад три мільярди осіб – цілком довіряла ёСкріну і його твердженням. Зокрема, про те, що в Unaci6n – другій за розмірами державі на планеті (близько 41 % поверхні Землі) – стрімко падав рівень життя. На решті земної поверхні, на приблизно 13 %, які складалі нейтральні території та води, не припинялися затяжні бойові дії між крихтними самопроголошеними республіками, різними бандформуваннями, а подекуди й племенами, «здичавілими від горя і відсутності суворой руки закону», як повідомляли особинам ЗМІ.

Давид спокійно сидів у кріслі, якщо не брати до уваги те, що воно періодично перевертало його догори дригом, трясло

---

* Herz – серце (нім.).

і вертіло врізнобіч, слідуючи за динамічним, часом навіть агресивним новинним потоком. Сьогодні Екран не діяв на його свідомість. Співробітники телеканалу користувалися антийскрінними стікерами, які клеїли на скроні. Тільки з ними журналісти, редактори, режисери монтажу та всі інші телевізійники могли робити свою справу професійно. Для створення ефективного новинного продукту необхідні розсудливі особи. Виносити стікери за межі телецентру заборонялося. Всупереч цьому Давид не зняв із себе захист у кінці робочого дня, приховавши його під легким гримом. Він усвідомлював, що ризикує. Однак відчував, що остаточно звихнеться, якщо сяде в ньЎзрум і дозволить йому знову заволодіти собою.

Як Давид не намагався відволіктися, події минулого дня не відпускали. В голові раз за разом звучала жалісна інтонація Роберта. Тим часом голос за кадром віщав про чергове угруповання «сердечників» (Herz-терористів), яке несло неймовірну загрозу не тільки Ёмперії, але і всьому світу.

– Über! У результаті зіткнень, спровокованих Herz-радикалами, – понад 50 загиблих, близько 300 постраждалих, багато в тяжкому стані, – нервово, на межі крику подає інформацію журналістка. – Спочатку по мирних обожнювачах Ёмперії відкрили вогонь, потім загнали на футбольний стадіон. Зібравши доброзичливих демонстрантів на полі, радикали перекрили всі виходи. Без шансів на порятунок. Терористи закидали невинних осіб «коктейлем Лібераста». Як відомо, він за лічені хвилини спалює тіла дощенту. Радикали розважалися, знущаючись з осіб, що горіли у полум'ї, та знімали звірства на відео. Über!

– Über! Ёхні дії безумовно нагадують каральну операцію, – гаркавить експерт, а насправді бездарний актор, який

підпрацьовує в телецентрі; Давид не раз бачив його в курилці. – Тих, хто намагався уникнути сумної долі, розстрілювали з особливим цинізмом. Спочатку стріляли по ногах. Після того як особина падала, в неї повторно стріляли. Тільки так, щоб вона померла не відразу – як покарання за спробу втечі... – журиться псевдоексперт.

Давид не пам'ятав, як давно працює в телецентрі, і навіть не замислювався чому. Здається, пішов сьомий або дванадцятий рік. Відлюдькуватий хранитель архіву переважно проводив час на мінус першому поверсі в невеликому кабінеті зі штучним освітленням. На чотирьох підземних рівнях будівлі зберігали архівні матеріали. Робота Давида, крім підтримки цифрового сховища, полягала в підборі матеріалів, необхідних для «більш яскравого розкриття в новинах порядку денного, що максимально відповідає поточному політичному курсу урядущої партії «Родіни». Сьогодні, наприклад, для репортажу про локальний конфлікт у нейтральній сусідній Хоупландії знадобилися кадри з військовим гелікоптером Унасіон, що приземляється десь в Африці. Без цього архівного матеріалу п'ятирічної давності, знятого на іншому континенті, журналісти ніяк не могли розповісти правду про те, що «о 7 ранку унасіонська влада, проігнорувавши міжнародні домовленості, грубо втрутилася у внутрішні справи нейтральної території під боком самої Імперії».

В архіві зберігалися відео з самого початку ери телебачення. Так стверджувало керівництво телеканалу «Єдиний Правдивий». Давида все ж мучили сумніви щодо достовірності матеріалів. Він хоч смутно, але пам'ятав той день, коли в телецентрі вперше з'явилися озброєні зелені

чоловічки без розпізнавальних знаків. Вони паралізували будівлю. Вперше за весь час існування телецентру робота призупинилася. Давида і його колег виставили з архіву. До них підійшов чоловік у костюмі, з ріденькими вусиками на кам'яно-сірому обличчі.

– Über! Відділ Чистої Їсторії, – він не назвав свого імені. – Буду вдячний за співпрацю. Точніше – просто не заважайте нам, і ми дуже скоро дамо вам спокій. Über!

Складно суперечити кільком сотням озброєних вояків. По двоє-трое вони стояли у кожному кутку, на всіх поверхах. Агенти Відділу Чистої Їсторії спочатку вилучили левову частку матеріалів. За якийсь час архівні дані повернули. Частина полиць усе ж залишилася порожньою. Потім лише 10 % з усіх доступних матеріалів зацифрували, 0,73 % з яких завантажили в тоді ще звичайну, але вже відрізану від світового інтернету мережу для загального доступу.

Через кілька днів усі телеканали країни (тоді їх було 129) одночасно перервали показ програм екстреним випуском новин. Той самий диктор повідомив про пандемію, яка охопила планету. Головним симптомом загрозової інфекції, за твердженням медиків, було серцебиття.

– Über! Якщо ви виявили, що у вас або у ваших рідних, друзів, у ваших коханих у грудях активно б'ється серце – приблизно 80–90 ударів на хвилину, без зволікання телефонуйте до служби порятунку. Уряд Федерації та влада Unaci6n, забувши про суперечності, об'єднали зусилля з нейтральними територіями та створили агентства для допомоги інфікованим. Вам обов'язково допоможуть! Ситуацію вже взяли під контроль відповідні відомства. Über! – повідомив ведучий новин.

Увечері того ж дня Федерація оголосила себе Ёмперією. Настали кращі часи.

НьЁзрум і далі розповідав про Herz-терористів, які знищили десятки мирних жителів-демонстрантів.

– ...поранених розвезли по лікарнях. Зараз за їхні життя борються медики. Ёber! – говорить голос за кадром.

У кінці репортажу, як зазвичай, всім ёсобинам нагадали про необхідність збиратися в сімейному або дружньому колі для перевірки одне одного на наявність серцебиття. Давид поклав руку на груди. Нічого не відчувши, з полегшенням видихнув.

– Ёber! Про інфікованих повідомляйте в агентство із запобігання пандемії. Не панікуйте! Загін рятувальників прибуде негайно. Ваш порятунок гарантовано Ёмперією! Ёber! – відкарбував ведучий у студії.

Подумки Давид опинився далеко за межами ньЁзруму. Уривки спогадів: у парку на залитій сонячним світлом галявині батьки підносять до нього торт з десятьма свічками. Діти, не потрапляючи у ноти, затагують вітальну пісню. Сміються і плескають у долоні. Він задув вогниці. Мама з татом обіймають Давида. Мама і тато... Весь вільний час вони присвячували літературі та класичній музиці. Про їхню хворобу повідомили сусіди. На очах Давида виступили сльози.

Останній новинний продукт випуску розповідав про щасливе дитинство і прогресивні методи виховання в одному з дитячих садків Ёмперії. Маленькі ёсобини в одностроях зелених чоловічків невеликими групами марширують у спортивній залі під оглушливі оплески, зворушливі вигуки й усмішки батьків.

– Über! Вихованці старших груп дитсадків Üславська демонструють навички строевої підготовки. І нехай крокувати в ногу, урочисто маршируючи, у них виходить не завжди, головне – намагання заради Üмперії! – торжествує голос репортера. – Як зізнаються самі маленькі особи, огляд, стрій та пісні для них – серйозне випробування, до якого вони ґрунтовно готувалися. Über!

– Über! Ми ходили в полк... – задеренчав дитячий голосок. – Ми туди ходили, займалися. І в нас першого разу не вийшло. Але потім ми вдруге... і впоралися! Über!

– Über! На майданчик фізкультурно-оздоровчого комплексу «Подвиг Üмперії» вийшли «Üнармійці Великого Вождя», «Льотчики праведної сили», «Моряки глибинної історії» та «Козаки святої правди». Такі назви підрозділам вигадали самі вихованці. У кожному підрозділі по сім осіб, переважно жіночих. У цьому віці, відзначають фахівці, їх простіше дресировати та навчати ходити строем, ніж осіб чоловічої статі. Über!

І знову лунає дитячий голос. Надривною інтонацією маленька особина рапортує, віддаючи честь судді в кашкеті:

– Über! Товариш суддя, підрозділ «Üнармійці Великого Вождя» свій виступ закінчив! Дозвольте піти? Über!

– Über! З яким почуттям відповідальності маленькі особи підходять до виконання тих завдань, які їм пропонують, – продовжує начальник управління освіти міста Üславськ. – Часом здається, що вони навіть ходять і співають краще, ніж доросліші особи. Über!

– Über! За підсумками третього міського огляду строю та пісні серед дошкільних освітніх установ міста Üславська перше місце посів дитячий садок номер двадцять сім! – урочисто

завершує голос за кадром. – Підрозділ «Льотчики праведної сили» краще за інших впорався з поставленою армійською задачею. Алекс Мамкін і Віктор Борош. Телеканал «Єдиний Правдивий». Über!

Давид деактивував ньЎзрум, щойно металевий фіксатор крісла подав сигнал про можливість розблокування. Він ліг на ліжко, взяв листок паперу й олівець і написав:

Так много вокруг первых скрипок,
Уж не слышно звуков иных.
Нынче мир всё тоньше, он хлипко –
Стены выше, колючей былых.
А у стен в добровольных гетто
Концентрация тележертв:
Бьются лбом в ожидании лета,
Инстинктивно бросают жест,
Ублажают своё либидо,
Теребя автоматом плоть.
Исторические обиды
Патриотам приказ вколоть.
И парадным центральным ходом,
Позабыв про людскую боль,
Не пугают военным родом –
Но пугают сознанием «ноль».
Вокруг так много скрипок первых:
Не симфония – только марш!
Они ставят гражданских нервных
В ряды стройные – мозго-фарш.
Единицам с иною ж верой,
Словно рыбам – крючок в десну.

Кто второй скрипкой, а не первой,
Нам сыграл бы опять «Весну»?

Дописавши вірша, Давид зараз же вивчив його напам'ять, вкинув листок у раковину і підпалив. Відповідно до закону «Про культуру», особина «зобов'язана отримати ліцензію на виготовлення культурного продукту», перш ніж намалювати, написати, вишити що-небудь... Інакше – попередження. Якщо ж продукт ще й суперечить імперській моралі та традиційним цінностям, зневажає владу або кого-небудь з її представників, можливе «покарання, несумісне з життєдіяльністю, – на розсуд машини правосуддя». Винятковим правом оцінювати діячів мистецтва та їхні творіння наділили Міністерство культури Імперії. Мінкультури виносило експертне рішення, чи гідні митці творити, а відповідно – жити. Давида пересмикнуло від тремтіння. Він ніби знову відчув, як зелений чоловічок гладить його по голові.

Епізод 2

Публічна стіна

І хто вчинив зло
вагою з порошинку,
знайде винагороду за нього.

І хто вчинив добро
вагою з порошинку,
знайде покарання за нього.

Коран —
священна книга

Давид разом з колегою Максом вийшли пообідати на свіжому повітрі. Біля супермаркету вишикувалася довга черга. Уздовж неї, спостерігаючи за особинами крізь вузькі прорізи балаклав, курсували озброєні зелені чоловічки. На вході в магазин, тримаючи портрет імператора, хрестилися, як заведені, три особи: жіночі в сірих сукнях, з хустками на головах і особина чоловічої статі у чорному спортивному костюмі та в чорному циліндрі з червоною гвоздиною. Єдине, що поєднувало цей головний убір зі спортивним костюмом, – кольорова гама: з боків дві червоні поздовжні смужки на чорному тлі.

– Über! Великий Вождь – наш ангел. Він урятував сьогодні нас від світової війни. Вклоніться йому! Поцілуйте його лик. Дякуйте йому вранці після сну, протягом дня перед сніданком, обідом і вечерею, перед сном. Вклоніться йому за те, що він у нас є. За те, що дав нам сенс життя. За те, що ми – найсильніша популяція у світі! Хай живе Великий Вождь! Über! – лунало співоче викрикування трійці.

– Über! Максе, у мене щось апетит пропав, – Давид пройшов мимо трійці. – Я почекаю тебе на лавці, покурю поки. Ок? Über!

– Über! Давай. Über! – відповів Максим і приєднався до черги.

Уже ніхто толком і не пам’ятав про існування закону «Про мови» з чітко прописаними нормами, правилами, обов’язками та правами особин на самовираження. Колись у ньому був відзначений і обов’язок починати та

закінчувати будь-яку фразу, пряму мову на письмі та навіть у розумовому процесі вигуком «Über!», засвідчуючи в такий спосіб повагу до Великого Вождя і самої Ёмперії – надвождь, надімперія. Популяція довго звикала до нової «норми». З плином часу кожна особина інакше вже й не могла виражати свої думки, тому цей обов'язок скасували через непотрібність. А Міністерство освіти та науки Ёмперії повідомило про унікальну знахідку – про überдревніший із коли-небудь знайдених документів, у якому згадувався процес розвитку особини, зокрема її мовленнєвого апарату. «В ході еволюції у людської особини розвинулися голосові зв'язки. Звуки стали набувати складнішого семантичного навантаження. Першим словом, яке вимовила особина-прабатько, що мешкала на сучасній ёмперській території, було слово з двох складів “Ü-ber!”. На початку часів воно мало кілька значень: “надсильний”, “надсміливий”, “надсонцеликий”, “надсправедливий” і “надмудрий”. Далі в процесі природного розвитку мови утворилися вже й інші слова...»

Нестерпна туга і безпорадність долали Давида. Він подивився на особин, що вишикувалися біля супермаркету... «Über! Вівці, ми для них – вівці, – подумав він, прикурюючи сигарету. – Сьогодні ми прийшли закупитися, а завтра хтось із нас буде лежати на прилавку як товар, м'ясо, адже ми – всього-на-всього особини. Über!»

– Über! Ти теж поцілував портрет? Über! – поцікавився Давид у Макса, коли той повернувся.

– Über! Ти помітив стражів? Мені ще не набридло жити. Über! – майже пошепки відповів Максим, простягаючи Давиду бутерброд.

Макс недавно влаштувався працювати в монтажний відділ «Єдиного Правдивого». Інтуїція підказувала Давиду: новачок – непроста особина. Щось у ньому насторожувало. Водночас Давида з незрозумілою силою вабило до Максима. Найімовірніше, через загальну самотність, як думав сам Давид. Він недовірливо придивлявся до нового колеги. Зрештою, ні для кого не було секретом, що агенти Міністерства чистого суспільства Ёмперії активно просочувалися в усі сфери. Влада любила і маніакально прагнула чистоти в усьому, ретельно стимулюючи й Популяцію до досягнення поставлених цілей. «Бути санітаром суспільства благородно! Разом – до ще кращого майбутнього! Заяві на порушника зараз і спи спокійно! Самоочищення – запорука добробуту і розвитку!» – звучали звідусіль заклики та гасла. Ёсобини охоче реагували на них. Здавали одне одного зеленим чоловічкам. Доноси всіляко захоплював уряд. Якщо доходило до суду Афродітою, тому, хто доніс на підсудного, нараховували чверть тижневої зарплати та знімали одне попередження з особистого рахунку. Якщо у донощика не було попереджень, то нараховували половину тижневої зарплати.

Якось Макс спустився в архів. Для документального фільму про щасливу популяцію не вистачало кадрів з радісними особинами. Вирішили використати архівні матеріали часів Федерації. Максим надіслав запит: «...відео задоволених життям федератів, що розгулюють по парках, вулицях, із сім'ями, веселі дружні компанії і т. д. – щоб виглядало überпозитивно. Дякую! Пізніше зайду. Über!».

– Über! Привіт! – переступаючи через поріг, сказав Макс. – Ти як? Не заפורошився тут серед архівних полиць? Über!

Давид мовчав. Він сидів, упершись лобом у схрещені на столі руки. Поруч лежали підібрані для монтажу матеріали. Макс наблизився і легенько торкнувся його плеча.

– Так, що? Чого тобі? – спросоння випалив Давид.

Максим розгублено позадував від колеги.

– Чого витріщився? – Давид потер долонею губи. – Що, шоколад на обличчі?

Макс ще більше роззявив рота від подиву. І тут до Давида дійшло. Слабо промимрене «Über» злетіло з його вуст. Відповідно до Кодексу ґмперії, Макс повинен був негайно повідомити про «дефективну особину» відповідні органи.

Оскільки необхідність вживання «Über!» уже не була прописана в законі, бо воно видавалося природно розвинутою особливістю мови ґПопуляції, відсутність його у мовленні вважали патологією і розглядали з медичної точки зору. Подібні відхилення від норми лікували старими дієвими способами – систематичним заподіянням болю механічним шляхом, звуковими хвилями та електричними розрядами. Деякі медики з особливо творчою натурою і загостреною науковою фантазією пускалися в креативні експерименти. Вони винаходили нові, витонченіші методи. Лікарів ніхто не зобов'язував отримувати ліцензію на «творчість», бо всі вони й так працювали на благо ґмперії в державних установах, що забезпечувало безоплатну медицину всім охочим. І неохочим, як у цьому випадку, теж. Зазвичай після виправлення цього «дефекту мовлення» мало яка особина могла нормально говорити. Більшість тільки й робила, що повторювала: «Üb-übe-üb-übe», розгойдуючись уперед-назад.

Макс швидко зорієнтувався:

– Так, у тебе шоколад на обличчі, – дістав паперову хустинку з кишені й простягнув Давиду.

У повітрі повисла напружена пауза. Давид дивився на колегу в очікуванні неминучого підступу. Макс наблизився до нього впритул, пропонуючи носову хустинку. Давид не наважувався взяти. Тоді Макс, несподівано навіть для себе, схопив руку колеги:

– Ти подумаєш, що я... – тихо випалив він. – Будь ласка, довірся мені.

Максим наблизив долоню Давида до своєї шиї і відтягнув комір водолазки. Давид хотів було відсмикнути руку, але Макс наполіг:

– Пальці сюди, – показав Максим.

– Über! Ти інфікований! Über! – Давид скам'янів од страху, відчувши під пальцями прискорений пульс.

– Über! Я здоровий! Über! – ледь усміхнувся Макс.

Давид боязко відійшов у сторону.

– Über! Забирай матеріали і йди. Über! – сказав він розгублено.

– Über! Продовжуй носити захист навіть під час домашнього поглинання новинного продукту. Тобі стане краще, ти згадаєш і зрозумієш. Über!

Давид недовіжливо похитав головою. Максим підійшов до дверей, замкнув їх і швидкою ходою повернувся до Давида.

– Über! Послухай мене. Просто послухай. Усе почалося за кілька годин до проголошення Ёмперії... Про небезпечну Herz-інфекцію, що нібито загрожувала земній кулі, оголосили по телебаченню. Люди, природно, не повірили в існування «хвороби». Тільки божевільний міг усерйоз прийняти цю маячню за правду. Громадянам на кілька тижнів заборонили залишати домівки під загрозою арештів і надзвичайно великих штрафів, щоб максимально довго тримати глядачів

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ